

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4847/2566

นาย พ.โจทก์ บริษัทบริหารสินทรัพย์ ก.ผู้ร้อง เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ผู้คัดค้าน นาง ป.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.ระฎาการ มาตรา 40, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 124, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 176

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ผู้คัดค้านในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ขายทอดตลาดที่ดินของจำเลย เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเป็นเงินได้ของกองทรัพย์สินจำเลย จำเลยโดยผู้คัดค้านมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ตาม ป.ระฎาการ มาตรา 40 (8) เว้นแต่จะมีข้อตกลงเรื่องภาระภาษีเงินได้กันเป็นอย่างอื่น ที่ผู้คัดค้านกำหนดเงื่อนไขในการประกาศขายทอดตลาดทรัพย์และข้อตกลงในหนังสือสัญญาซื้อขายให้ผู้ซื้อทรัพย์เป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมการโอนและค่าภาษีต่าง ๆ จากการขายทอดตลาดและมีสิทธินำไปเสร็จรับเงินที่มีรายการชำระค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายมาขอคืนภาษีภายใน 20 วัน นับแต่วันชำระราคาครบถ้วน หากไม่มาขอคืนภายในกำหนดจะถือว่าผู้ซื้อทรัพย์ไม่ติดใจขอคืนภาษีนั้น ไม่มีลักษณะเป็นข้อตกลงเรื่องภาระภาษีเงินได้กันเป็นอย่างอื่น หากแต่เป็นเพียงเพื่อให้การจัดการทรัพย์สินของจำเลยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสะดวกรวดเร็วอันเป็นประโยชน์แก่ผู้คัดค้านที่ไม่จำเป็นต้องนำส่งหรือไปชำระภาษีดังกล่าวด้วยตนเองโดยผลกระทบให้ผู้ซื้อทรัพย์ไปชำระภาษีแล้วนำไปเสร็จรับเงินมาขอคืนเงินที่ชำระเป็นค่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากผู้คัดค้านเท่านั้น เมื่อผู้คัดค้านจำหน่ายทรัพย์ของจำเลยในคดีล้มละลายแล้ว ทรัพย์สินซึ่งเหลือจากที่กันไว้สำหรับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย ผู้คัดค้านต้องจัดการแบ่งในระหว่างเจ้าหนี้โดยเร็วตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 124 ซึ่งผู้คัดค้านสามารถกันเงินในส่วนที่ผู้ซื้อทรัพย์จะมาขอรับเงินที่จ่ายเป็นค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายคืนได้ในชั้นทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน แล้วแจ้งให้ผู้ซื้อทรัพย์มารับเงินคืน หากผู้ซื้อทรัพย์ไม่มารับเงินดังกล่าวคืนภายในห้าปี นับแต่วันที่ศาลสั่งปิดคดี เงินดังกล่าวก็จะตกเป็นของแผ่นดินตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 176 ผู้คัดค้านจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงในการขายทอดตลาดทรัพย์หรือหนังสือสัญญาซื้อขายให้ผู้ซื้อทรัพย์มารับเงินดังกล่าวคืนภายในกำหนดเวลาผิดแผกแตกต่างจากบทกฎหมายดังกล่าวหาได้ไม่

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาด เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2544 และพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2544 ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของผู้คัดค้านและให้ผู้คัดค้านคืนภาษีเงินได้ให้แก่ผู้ร้องและดำเนินการปรับปรุงบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินใหม่ ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ส่วนค่าทนายความเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินคดีเองจึงไม่กำหนดให้ ผู้ร้องอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษากลับ ให้ผู้คัดค้านจ่ายเงินที่ผู้ร้องจ่ายแทนจำเลยเป็นค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย จำนวน 1,331,662 บาท คืนให้แก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า ผู้ร้องมีสิทธิขอรับเงินที่

ผู้ร้องจ่ายแทนจำเลยเป็นค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจากผู้คัดค้านหรือไม่ เห็นว่า การที่ผู้คัดค้านในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ดำเนินการขายทอดตลาดที่ดินของจำเลย เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินดังกล่าวเป็นเงินได้ของกองทรัพย์สินจำเลย จำเลยโดยผู้คัดค้านมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (8) เว้นแต่จะมีข้อตกลงเรื่องภาระภาษีเงินได้กันเป็นอย่างอื่น ที่ผู้คัดค้านกำหนดเงื่อนไขในการประกาศขายทอดตลาดทรัพย์สินและข้อตกลงในหนังสือสัญญาซื้อขายให้ผู้ซื้อทรัพย์สินเป็นผู้เสียค่าธรรมเนียมการโอนและค่าภาษีต่าง ๆ จากการขายทอดตลาดและมีสิทธินำใบเสร็จรับเงินที่มีรายการชำระค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายมาขอคืนภาษีภายใน 20 วัน นับแต่วันชำระราคาครบถ้วน หากไม่มาขอคืนภาษีภายในกำหนดจะถือว่าผู้ซื้อทรัพย์สินไม่ติดใจขอคืนภาษีดังกล่าว โดยกรณีผู้ซื้อทรัพย์สินซึ่งเป็นผู้มีสิทธิหักส่วนได้ใช้แทน จะต้องดำเนินการขอรับเงินภาษีคืนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาดังกล่าวนับแต่วันที่ได้ชำระเงินค่าซื้อทรัพย์สินเพิ่ม หรือหากไม่ต้องชำระเพิ่มให้นับแต่วันที่ได้รับกำหนดตามหมายแจ้งให้ผู้ซื้อทรัพย์สินมารับหนังสือโอนกรรมสิทธิ์นั้น ไม่มีลักษณะเป็นข้อตกลงเรื่องภาระภาษีเงินได้กันเป็นอย่างอื่น หากแต่เป็นเพียงเพื่อให้การจัดการทรัพย์สินของจำเลยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและสะดวกรวดเร็ว อันเป็นประโยชน์แก่ผู้คัดค้านที่ไม่จำเป็นต้องนำส่งหรือไปชำระภาษีดังกล่าวด้วยตนเองโดยผลภาระให้ผู้ซื้อทรัพย์สินไปชำระภาษีแล้วนำใบเสร็จรับเงินมาขอคืนเงินที่ชำระเป็นค่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายจากผู้คัดค้านเท่านั้น นอกจากนี้เมื่อผู้คัดค้านจำหน่ายทรัพย์สินของจำเลยในคดีล้มละลายแล้ว ทรัพย์สินซึ่งเหลือจากที่กันไว้สำหรับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายผู้คัดค้านต้องจัดการแบ่งในระหว่างเจ้าหนี้โดยเร็วตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 124 โดยผู้คัดค้านมีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อไปคือการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน และจ่ายเงินตามบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินนั้น ซึ่งผู้คัดค้านสามารถกันเงินในส่วนที่ผู้ซื้อทรัพย์สินจะมาขอรับเงินที่จ่ายเป็นค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายคืนได้ในชั้นทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน แล้วแจ้งให้ผู้ซื้อทรัพย์สินมารับเงินคืน หากผู้ซื้อทรัพย์สินไม่มารับเงินดังกล่าวคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่ศาลสั่งปิดคดี เงินดังกล่าวก็จะตกเป็นของแผ่นดินตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 176 ผู้คัดค้านจะกำหนดเงื่อนไขหรือข้อตกลงในการขายทอดตลาดทรัพย์สินหรือหนังสือสัญญาซื้อขายให้ผู้ซื้อทรัพย์สินมารับเงินดังกล่าวคืนภายในกำหนดเวลาผิดแผกแตกต่างจากบทกฎหมายดังกล่าวหาได้ไม่ ดังนั้น ผู้ร้องมีสิทธิขอรับเงินที่ผู้ร้องจ่ายแทนจำเลยไปเป็นค่าภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินจากผู้คัดค้านเฉพาะส่วนของผู้ร้องได้ชำระไป 1,331,662 บาท ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น อย่างไรก็ตาม ข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่าผู้ร้องซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากการขายทอดตลาดที่ดินทั้ง 7 แปลง ก่อนเจ้าหนี้รายอื่นเป็นผู้ซื้อที่ดินดังกล่าวโดยได้วางเงินค่าซื้อทรัพย์สินบางส่วนและส่วนที่เหลือขอใช้สิทธิหักส่วนได้ใช้แทน และการจ่ายเงินค่าภาษีหัก ณ ที่จ่ายคืนแก่ผู้ซื้อทรัพย์สินจะต้องจ่ายจากเงินที่ได้รับจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้น ซึ่งในการจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน จะต้องลงรายการภาษีหัก ณ ที่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายที่จะต้องจ่ายให้แก่ผู้ซื้อทรัพย์สินก่อนที่จะคำนวณจำนวนเงินที่ถือว่าเจ้าหนี้จะได้รับชำระหนี้จากการขายทอดตลาดว่ามีเพียงใดและจะต้องจ่ายเงินคืนหรือเรียกเก็บเงินจากผู้ซื้อทรัพย์สินที่ขอใช้สิทธิหักส่วนได้ใช้แทนเท่าใด การที่ผู้คัดค้านจัดทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน จากการขายทอดตลาดดังกล่าว โดยระบุว่าผู้ร้องได้รับชำระหนี้จากการขายทอดตลาด 23,482,883.90 บาท และเมื่อหักส่วนได้ใช้แทนแล้วต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ร้อง 558,526.90 บาท โดยมีได้นำเงิน 1,331,662 บาท ที่ผู้ร้องมีสิทธิได้รับคืนไปลงเป็นรายการค่าใช้จ่ายและคำนวณเงินที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ร้องด้วยนั้น จึงไม่ชอบ ผู้คัดค้าน

ชอบที่จะต้องแก้ไขบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน ให้ถูกต้อง แล้วดำเนินการจ่ายเงินตามบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินนั้นต่อไป ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาให้ผู้คัดค้านจ่ายเงินค่าภาษีหัก ณ ที่จ่าย คืนให้แก่ผู้ร้อง โดยไม่ได้ให้ผู้คัดค้านแก้ไขบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินให้ถูกต้องนั้น ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ผู้คัดค้านแก้ไขบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินจากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 57846, 58135, 58446, 58447, 13211 และ 22183 กับที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) เลขที่ 921 ให้ถูกต้อง แล้วดำเนินการจ่ายเงินตามบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงินนั้นต่อไป ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ นอกจากนี้ที่แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษ

องค์คณะ

ทวิศักดิ์ อุณนาทรรัตนกุล · วิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์ · สอนชัย สิริอารียกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/4847/2566>